

Školní vzdělávací program pro DM 62/P4

Vypracoval:	Bc. Hovorková Eva, vedoucí vychovatelka
Schválil:	Ing. Bc. Radka Stolariková, Ph. D., ředitelka Střední lesnické školy, p. o.
Datum vydání:	31. 8. 2020
Platnost od:	1. 9. 2020

Kapitola I. – Charakteristika školského zařízení

1. Údaje o zařízení

Název: Domov mládeže Střední lesnická škola Žlutice, příspěvková organizace

Adresa: Žižkov 345, Žlutice 364 52, mobilní telefon 736 201 868

IČO: 49754050

Telefon školy: 353 393 167

Ředitelka: Ing. Bc. Radka Stolariková, Ph. D.

Vedoucí vychovatelka: Bc. Eva Hovorková

Zřizovatel: Karlovarský kraj

2. Působnost, organizace a základní podmínky

2.1. Domov mládeže (dále jen DM) je školským zařízením s právní subjektivitou zřízeným Karlovarským krajem.

2.2. Ve své činnosti se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, vyhláškou MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, v platném znění, předpisy s uvedenými normami souvisejícími a obecně právními předpisy.

2.3. DM poskytuje žákům SLŠ (dále jen žáci) ubytování, výchovu a vzdělávání navazující na výchovně vzdělávací činnost školy a umožňuje těmto žákům školní stravování.

2.4. Celková ubytovací kapacita domova mládeže je 150 lůžek ve 48 dvoulůžkových a třílůžkových pokojích.

2.5. Ubytování žáci jsou rozděleni do základních výchovných jednotek – výchovných skupin podle vyhlášky MŠMT č. 108/2005 Sb. Za výchovu, vzdělávání a organizaci činnosti své skupiny zodpovídá vychovatel, který navrhuje i výchovná opatření.

2.6. Vnitřní řád DM vydaný ředitelkou stanovuje provozní dobu DM a podmínky ubytování a stravování ubytovaných žáků. V rámci doplňkové činnosti poskytuje DM ubytování také cizím osobám, a to pouze v době nepřítomnosti ubytovaných žáků.

3. Prostorové a materiálně technické podmínky

3.1. Prostorové a materiálně technické podmínky pro ubytování žáků, vzdělávání, výchovu a volný čas

3.1.1. Domov mládeže je umístěn ve dvoupatrové budově, která tvoří jednotný komplex s budovou školy. Přímo v areálu je k dispozici tělocvična s posilovnou. Žáci mohou využívat třídy a klubovny pro výchovně vzdělávací činnosti a spontánní individuální i skupinové aktivity. Dále mohou trávit volný čas v aule školy, kde je umístěn televizor, klavír a kulečnick.

3.1.2. Na každém pokoji je zdarma možnost připojení k internetu. Pro žáky, kteří nemají vlastní PC, jsou počítače k dispozici v odborné počítačové učebně v budově školy. Žákům je dále k dispozici knihovna. Možnost kopírování je v budově školy.

3.1.3. V DM mohou žáci využívat kuchyňku se základním vybavením (lednička, plynový sporák, mikrovlnná trouba, rychlovarná konvice). Další lednice jsou umístěny ve vychovatelnách, kde jsou žákům k dispozici i rychlovarné konvice.

3.1.4 Tělocvična s posilovnou je žákům k dispozici od 16.00 do 21.00 hodin. V budově domova mládeže jsou umístěny stoly na stolní tenis a stolní fotbálek. K přípravě na vyučování mohou žáci využívat studovny a třídy v budově školy.

3.1.5. Základní vybavení ložnice pro jednoho žáka: válenda, šatní skříň, noční stolek, pracovní místo u stolu, polička; žáci dále přebírají na začátku školního roku klíče od pokojů a botníků a identifikační čipy. Ložní prádlo zařízení neposkytuje.

3.1.5. Výchovná a zájmová činnost v DM probíhá napříč skupinami. Vychovatel realizuje vzdělávací program s žáky přidělené skupiny vyplývající ze ŠVP DM a plánu činnosti, zabezpečuje péči o ně, zajišťuje jejich bezpečnost a dohled, řeší jejich potřeby. Současně vede a organizuje zájmové činnosti a volnočasové aktivity pro všechny zájemce z řad ubytovaných žáků prostředky neformální výchovy. Účast v nich je dobrovolná, prvořadou povinností žáků je příprava na vyučování a na své budoucí povolání.

3.2. Hygienické podmínky a ochrana zdraví žáků

3.2.1. DMISJ postupuje při zajištění hygienických podmínek podle vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů, která stanoví hygienické požadavky na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou a úklid.

3.2.2. V rámci této právní normy poskytuje DM kromě základních podmínek pro ubytování možnost využití čajové kuchyňky, provádění úklidu sociálních zařízení, společných prostor a zajištění pitného režimu.

3.2.3. Na začátku školního roku a v pololetí jsou všichni ubytovaní žáci seznámeni s vnitřním řádem DM, s bezpečnostními a hygienickými pravidly, která musí každý dodržovat. Poučení je potvrzeno podpisem při přijímání žáků do DM a také v pololetí. Je založeno v pedagogické dokumentaci DM.

3.3. Prostorové, materiálně technické a hygienické podmínky pro práci zaměstnanců

3.3.1. Vychovatelé mají společné zázemí v hlavní vychovatelně, kde je k dispozici pracovní stůl, notebook připojený k internetu, telefon, sedací nábytek pro návštěvy a úložné prostory.

3.3.2. Dále jsou v budově DM rozmístěny vychovatelné se základním vybavením a vlastním sociálním zařízením, které využívají vychovatelé výchovných skupin.

3.3.3. Materiální vybavení DM mohou využívat všichni zaměstnanci (např. posilovnu, tělocvičnu).

4. Charakteristika ubytovaných žáků a studentů, podmínky pro přijímání a ukončování jejich ubytování

4.1. DM poskytuje ubytování žákům střední lesnické školy na principu rovnosti.

4.2. Žáci pocházejí z nejrůznějšího sociokulturního prostředí, z regionů přesahujících hranice Karlovarského kraje a další rozdíly v jejich chápání života způsobuje dále jejich profesní zaměření, osobní zájmy, společenské vlivy.

4.3. Ubytovaní v domově mládeže se žákům poskytuje zpravidla na dobu jednoho školního roku, pokud není požadováno na kratší dobu. Žádost o ubytování se podává na předepsaném tiskopisu. Výši měsíční úhrady stanovuje ředitel školy podle příslušné vyhlášky a výše měsíční úhrady se nemění, i když ubytovaný není přítomen po všechny dny v měsíci. Výjimku tvoří případy, kdy žák požádá o snížení úhrady z důvodu dlouhodobé nemoci nebo předčasného ukončení ubytování.

4.4. Ukončení ubytování žáků

4.4.1. Datum ukončení ubytování v domově mládeže se stanoví dnem, kdy žák řádně předal všechny prostředky jemu svěřené k užívání a nemá dlužné pohledávky vůči DM. O ukončení ubytování je sepsán záznam.

4.4.2. Nárok na ubytování končí:

- nejpozději dnem následujícím po dni ukončení nebo přerušení studia;
- dnem, ke kterému byl žák vyloučen z DM nebo mu bylo ukončeno ubytování z důvodu porušování platebních podmínek;
- dnem, ve kterém žák ukončí ubytování na žádost zákonných zástupců nebo zletilého žáka.

5. Požadavky na pedagogický sbor a jeho charakteristika

5.1. Požadavky pro výkon činnosti pedagogických pracovníků stanovuje zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů. Podle tohoto zákona má pedagogický pracovník splňovat předpoklady pro výkon činnosti podle § 3 a splňovat odbornou kvalifikaci podle § 16.

5.2. Kategorii pedagogických pracovníků tvoří ředitelka, vedoucí vychovatelka, vychovatelé a asistent pedagoga. Počet vychovatelů je odvislý od počtu ubytovaných žáků při dodržení podmínek stanovených vyhláškou 108/2005 Sb. v § 3.

5.3. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) se uskutečňuje podle § 24 zmíněného zákona a vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.

Kapitola II. - Charakteristika školního vzdělávacího programu

1. Zaměření a podmínky vzdělávání a výchovy v DM

1.1. Cíle vzdělávání a výchovy

Cíle vzdělávání v DM vycházejí z cílů stanovených v § 2 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a mají poslání a úkoly rozvoje zejména v těchto oblastech:

- **vzdělávací** – realizuje vlastní školní vzdělávací program, svým působením a organizací je DM součástí vzdělávací soustavy a výrazným prostředkem neformálního vzdělávání, nabízí prostor a podmínky pro organizovanou i individuální přípravu na vyučování;
- **sociální** – umožňuje dotované ubytování a stravování (v rámci rovných příležitostí) žákům ze spádových oblastí (často i nad jejich rámec), což umožňuje žákům vzdělávání dle jejich výběru a škole přijímat žáky se studijními předpoklady;
- **preventivní** – systém výchovného působení v DM se snaží minimalizovat jevy rizikového chování u této obzvláště ohrožené skupiny dětí a mládeže – zejména v užívání návykových látek, šikanování, vandalismu;
- **relaxačně zdravotní** – relaxace, obnova sil, upevňování zdraví, výchova ke zdravému životnímu stylu, posilování hygienických návyků, dodržování zásad zdravé výživy.

1.2. Principy vzdělávání a výchovy

- Rovný a nediskriminační přístup ke vzdělávání a výchově.
- Zohlednění vzdělávacích a výchovných potřeb žáka daných jeho kompetencemi a osobnostními charakteristikami.
- Vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita a úcta všech účastníků vzdělávání a výchovy.
- Svobodné šíření poznatků vyplývajících z výsledků soudobého poznání světa, které jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání a výchovy.
- Zdokonalování procesu vzdělávání a výchovy na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširší uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod.

- Hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených zákony a vzdělávacími programy.
- Vědomí spoluodpovědnosti žáků za své vzdělávání.

1.2. Priority vzdělávání a výchovy

Priority a poslání DM ve vzdělávání a výchově jsou především v oblasti výchovy osobnosti žáka a výchovy v době mimo vyučování a vyplývají z jeho poslání a postavení v systému škol a školských a ubytovacích zařízení. Tím jsou určeny i jeho základní cíle a úkoly, které spočívají v citlivém pedagogickém vedení žáků k účelnému využívání volného času a ve výchově k volnému času. K tomu volí specifické prostředky, formy a metody této činnosti.

1.3. Předpoklady pro realizaci priorit ŠVP a prostředky k jejich naplnění

1.3.1. Uplatňování principů výchovy mimo vyučování ve výchově žáků a v dalších sférách života v DM, dbát zejména na uplatňování zásad:

- dobrovolnosti, spontánní aktivity, navozování kladných pocitů, samostatnosti a samosprávnosti, seberealizace, sebepoznávání, motivace;
- zajímavosti, pestrosti a zájmovosti, rozvoje individuálních i skupinových zájmů;
- odpočinkového a rekreačního zaměření zájmové činnosti.

1.3.2. Vytváření a působení přirozeného a pozitivního psychosociálního prostředí, na jehož tvorbě se podílejí všichni účastníci vzdělávání, tzn.:

- průběžná modernizace vybavení pro bydlení i volný čas, využití uspořádání budov a jejich materiál-ně technické zázemí k přirozenému setkávání se a činnosti ve slušném prostředí;
- budování hodnot, vztahů a kultury prostředí na jednotlivých pracovištích (v kategorii žáků i zaměstnanců);
- spokojenost žáků (potažmo jejich zákonných zástupců) vyjádřená aktivním vnímáním a způsobem života v DM.

1.3.3. Žák jako ústřední postava vzdělávání a výchovy - primární podmínky podporující toto postavení:

- uplatnění jeho základních práv vyplývajících ze školského zákona (561/2004 Sb.) a z Úmluvy o právech dítěte, zejména práva na respektování osobnosti žáka a jeho zvláštností v závislosti na fyzické, psychické a mentální zralosti žáka a práva na volný čas;
- výchovné působení založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu k osobnosti, potřebám a zájmům žáka;
- vyvážené uplatňování práv a plnění povinností;
- právo volby a vlastních rozhodnutí odpovídajících míře zralosti žáka, reálným možnostem a podmínkám života v DM s podporou vychovatele a v rámci zdravého osobnostního vývoje a vnitřního řádu;
- uplatnění kompetencí žáka v podmínkách zařízení a jeho podíl na organizaci a činnosti zařízení, zajištění vymahatelnosti práv žáka;
- specifické postavení dospělého žáka - převzetí práv a odpovědnosti za plnění povinností při nabytí svéprávnosti vyplývajících z § 21 a 22 školského zákona příp. občanského zákoníku; přitom není dotčeno právo rodičů na informace o průběhu vzdělávání v souladu s §21 odst. 3 školského zákona, kteří vůči zletilým žákům plní vyživovací povinnost;
- objektivní hodnocení práce a činnosti žáka vychovatelem a sebehodnocení žákem.

1.3.4. Cílevědomost při vytváření výchovných skupin jako podpůrného prostředku k realizaci kompetencí žáka a spokojenosti žáka s podmínkami pobytu:

- snaha o složení výchovných skupin na neformálním principu;
- stabilizace vychovatelů u výchovných skupin po dobu nejméně dvou školních roků;
- výchovné skupiny (třídy) volí nebo delegují své zástupce do školního parlamentu, jejich právem je odvolat svého zástupce.

1.3.5. **Využívání účinných forem a metod** vzdělávání a výchovy podporujících aktivitu, morálku, emocionální prožitek, kreativitu, samostatnost, odpovědnost a individualitu žáka.

1.3.6. **Volba vhodných prostředků**, tj. pravidel, organizace života, personálního zázemí, prostorových a materiálně technických podmínek apod.

2. Klíčové kompetence a strategie vzdělávání a výchovy

Výchovné a vzdělávací strategie jsou zaměřeny na rozvíjení kompetencí žáka, formulují upřednostňované cíle, obsah výchovy, postupy, metody a formy práce, případně aktivity, příležitosti a pravidla.

2.1. Kompetence k učení a sebevzdělávání

2.1.1. Žák:

- organizuje a řídí vlastní učení, upevňuje vlastní efektivní styl a režim učení;
- prospívá ve škole;
- umí vyhledávat a kriticky (z hlediska věrohodnosti) hodnotit informace a pomoc jiných;
- dokáže posoudit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá ocenění i kritiku, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro své vzdělávání;
- využívá nabytých vědomostí a dovedností, prohlubuje je a využívá v životě;
- poznává smysl učení, motivuje se pro další učení, ví, že je přínosné pro jeho osobnostní rozvoj, chápe sebevzdělávání jako celoživotní proces a umí pracovat s informacemi o vzdělávacích a pracovních příležitostech.

2.1.2. Strategie vychovatele:

- vede žáka k samostatnosti při přípravě na vyučování a k hledání vlastního efektivního stylu a časového režimu učení;
- podporuje žáka v oblasti vzdělávání tím, že očekává pozitivní výsledky, motivuje ho k učení a k vyhledávání informací a k přemýšlení o jejich věrohodnosti a pomáhá mu zvládnout případný neúspěch;
- vytváří a zajišťuje žákovi vhodné klima k učení a materiálně technické podmínky s využitím informačních technologií, poskytuje mu podporu a informace při doplňování vědomostí a dovedností;
- spolupracuje se zákonnými zástupci a školou.

2.2. Kompetence sociální a personální

2.2.1. Žák:

- umí porozumět sám sobě, zvládá vlastní chování a dovede ho korigovat s ohledem na jiné i sebe, je schopen sebereflexe, je schopen poznávat odlišnosti lidí;
- většinou zvládá řešení složitých životních situací, zná základy duševní hygieny;
- stanovuje si cíle a priority přiměřené svým schopnostem, zájmům a životním podmínkám;
- je schopen adaptovat se na měnící se pracovní a životní podmínky a tvořivě se snaží je ovlivňovat, respektuje pravidla života ve společenství, je schopen řešit své sociální a ekonomické záležitosti, má základy finanční gramotnosti;
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii, spolupracuje v týmu a uplatňuje v něm své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti;
- organizuje nebo se podílí na společné činnosti, přijímá odpovědnost za svoji práci i práci ostatních, konstruktivně řeší konflikty a přispívá k vytváření podnětné atmosféry.

2.2.2. Strategie vychovatele:

- napomáhá žákovi nalézat jeho silné a slabší stránky, pravidelně hodnotí jeho práci a pozitivně ho motivuje k sebepoznávání, povzbuzuje u žáka zdravou sebedůvěru i schopnost kritického sebehodnocení;
- vytváří příležitosti pro týmovou spolupráci organizováním společných činností, stanovuje žákovi přiměřené úkoly, pomáhá mu najít své místo ve skupinách (pokoj, výchovná skupina, domov mládeže) - učí žáky spolupracovat s ostatními, vycházet a slušně jednat s lidmi;
- všestranně napomáhá žákovi adaptovat se na měnící se podmínky sociální, organizační i materiální, podporuje ho při zvládnutí problémů a psychické zátěže;

- dbá na dodržování pravidel žáky a rozvíjí u nich respekt k normám chování a jednání;
- je vůdčí osobností při utváření a upevňování pozitivního klimatu ve skupině i v upevňování vztahů s jednotlivci v ní.

2.3. Kompetence komunikativní

2.3.1. Žák:

- rozvíjí a prakticky používá komunikativní dovednosti ve studiu i ve svém osobním, profesním a občanském životě;
- rozumí sdělením a informacím, správně je interpretuje a věcně argumentuje;
- efektivně a tvořivě využívá dostupných prostředků komunikace, pružně reaguje na rozvoj informačních a komunikačních technologií a využívá je;
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně a přiměřeně ke komunikačnímu záměru verbálním, příp. písemným projevem;
- je schopen rozvíjet komunikační dovednosti založené na vzájemné úctě, spolupráci, toleranci, optimismu a zvládnutých emocích, je citlivý k míře zkušeností a znalostí k možným pocitům partnera v komunikaci;
- dovede vystoupit na veřejnosti a přiměřeně sebevědomě se prezentovat.

2.3.2. Strategie vychovatele:

- učí žáka rozvíjet a využívat jeho komunikativních dovedností, aktivně a cílevědomě vytváří prostor pro komunikaci mezi žákem a vychovatelem i žáky navzájem;
- vede žáka k diskusi a k věcné argumentaci, dává mu přitom prostor pro tvůrčí a svobodné vyjádření a řešení, je mu vzorem věcné a konstruktivní komunikace;
- předává žákovi veškeré informace potřebné pro jeho zdravý a aktivní život v DM.

2.4. Kompetence k řešení problémů

2.4.1. Žák:

- vnímá problémové situace, rozpozná a pochopí problém, svoji roli v něm, objasní jeho podstatu, umí zvážit varianty jeho řešení;
- využívá své schopnosti, vědomosti a dovednosti k samostatnému řešení problémů, pružně reaguje na nové situace, je schopen řešit problémy ve spolupráci s jinými lidmi;
- ověřuje a kriticky interpretuje získané informace, pro své tvrzení najde důkazy a formuluje podložené závěry; ví, že je třeba informace ověřovat a zná jak osvědčené postupy použít při řešení jiných problémových situací;
- uplatňuje základní myšlenkové operace (srovnávání, třídění, analýzu, syntézu, indukci, dedukci, abstrakci, konkretizaci), ale i fantazii, intuici a představivost v poznávacích, učebních, pracovních a tvůrčích činnostech;
- je otevřený k poznávání nových a originálních postupů a řešení problémů, nachází alternativy řešení, navrhuje varianty řešení problémů a zvažuje jejich přednosti, rizika a možné negativní důsledky.

2.4.2. Strategie vychovatele:

- učí žáka uplatňovat základní myšlenkové operace a postupy při řešení problémů, vede ho k samostatnému řešení problému a spolu s žákem hodnotí jeho kroky;
- aktivně napomáhá žákovi adaptujícímu se na nové podmínky života především aplikací ověřených způsobů řešení problémů;
- vede žáka k přiznání a převzetí odpovědnosti za své chyby (nezvládnutí problémové situace);
- motivuje žáka k získávání informací potřebných k řešení problémů a prověřování jejich správnosti;
- definuje, pomáhá hodnotit nebo i vytváří problémové situace, v nichž může žák uplatnit své kompetence k řešení problémů, při jejich řešení podporuje tvořivost a originalitu, pomáhá hodnotit rizika a možné negativní důsledky.

2.5. Kompetence k volnému času a zdravému životnímu stylu

2.5.1. Žák:

- dovede svůj volný čas účelně naplnit a aktivně ho prožívat i odpočívat;

- uplatňuje zásady zdravého životního stylu, dokáže určit priority volného času a také je realizovat, odolává sociálně patologickým jevům, dokáže odmítnout nevhodné nabídky k trávení volného času a je si vědom důsledků nezdravého životního stylu, závislosti a rizikového chování;
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj duševní i fyzický rozvoj;
- využívá a akceptuje nabízené modely využití volného času, naplňuje a rozšiřuje své individuální zájmy, talent a schopnosti;
- rozvíjí schopnosti aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či jednostranné zátěže ze školního vyučování;
- chápe význam rozvoje osobních zájmů a zdravého způsobu života pro psychickou, fyzickou a sociální kultivaci své osobnosti (osobnostní rozvoj).

2.5.2. Strategie vychovatele:

- vytváří příležitosti k účelnému využití volného času v souladu se zájmy žáka, dokáže žáka zaujmout a získat ho pro myšlenku účelného využívání volného času a zdravého životního stylu;
- učí žáka novým vědomostem a dovednostem, vede ho k tvořivosti a k účasti na společné činnosti;
- poskytuje žákovi informační servis, působí všemi prostředky proti hrozbě rizikového chování;
- vede žáka k poznání zásad zdravého životního stylu a jejich uplatňování ve vlastním životě, učení i v práci;
- modernizuje obsah vlastní zájmové činnosti a metody skupinové práce s žáky, rozšiřuje nabídku neformálních i spontánních aktivit pro žáky, podporuje u žáka samostatnost při aktivním trávení volného času, včetně aktivního odpočinku.

2.6. Kompetence občanské a kompetence k environmentálnímu chápání světa

2.6.1. Žák:

- stanovuje si osobní cíle vycházejících z jeho potřeb a zájmů, ale i z potřeb společnosti, sociální skupiny, zájmů celku;
- je tolerantní, vstřícný, otevřený, ale i kritický k názorům druhých, chápe jejich potřeby a postoje, respektuje různorodost hodnot člověka (multikulturnost světa), uplatňuje zásady slušné komunikace a demokratické způsoby řešení protikladných postojů;
- hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování;
- vnímá, přijímá, vytváří a rozvíjí etické, kulturní, sociální, ekologické, ekonomické a duchovní hodnoty, uznává tradice a hodnoty svého národa, učí se myslet v evropských a globálních souvislostech, zaujímá k nim odpovědné postoje;
- chová se zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, dokáže poskytnout účinnou pomoc druhým;
- rozhoduje se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožoval a nepoškozoval sebe a jiné, přírodu, životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem;
- ví, jak se zapojit do občanského života ve svém okolí a společnosti a také do aktivit určených ke zvyšování kvality životního prostředí, třídí odpad.

2.6.2. Strategie vychovatele:

- výchovně využívá prožitků žáka, kdy celkové klima DM (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru a současně tím žák přispívá k posilování příznivého psychosociálního klimatu v domově;
- motivuje žáka k projevení názoru, k diskuzi a rozhodnutí celku, rozvíjí schopnosti kritického a tvořivého myšlení, empatie, argumentace a prezentace názorů, schopnosti kompromisu a schopnosti obhajovat lidská práva a svobody své i jiných, dle svých vloh a příležitostí se podílí na dobrovolnictví;
- vede žáka k dodržování pravidel a spravedlivě hodnotí, jak je žák naplňuje, objasňuje význam řádu pro fungování společenství (pokoj, výchovná skupina, DM), vychovává ho k respektu k zákonu prostřednictvím dodržování řádů a pravidel platných v DM;
- podporuje zainteresovaný postoj k životu, rozvíjí disciplinovanost, toleranci, ochotu pomáhat a respektovat odlišnosti;
- vede žáky k odpovědnému jednání a výchovně využívá situace, kdy žák neohrožuje a nepoškozuje sebe a jiné, přírodu, životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem formou environmentálních aktivit a činností rozvíjející u žáka myšlení v evropských a globálních souvislostech.

2.7. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

2.7.1. Charakteristika žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními potřebami mohou pocházet ze sociálně slabých poměrů s nízkým sociokulturním a ekonomickým statutem, z neúplných a pro rozvoj osobnosti málo podnětných rodin. Nejčastěji mohou trpět z hlediska zdravotního lehkými mentálními poruchami, poruchami učení nebo chování. Takoví žáci potřebují (i vyžadují) všestrannou péči a podporu pedagoga.

2.7.2. Organizace činnosti a výchovné činnosti

Organizace života v DM účelně podporuje výchovu, příp. napomáhá zmírňovat zdravotní či sociální hendikep žáka, a proto je důležité dbát na následující režimové prvky:

- pevný denní režim - pravidelnost činností a dbání na dodržování pravidel přispívají k upevnování pocitu odpovědnosti i budování návyků potřebných pro další oblasti, jako např. přípravu na vyučování, socializaci apod.;
- nejméně jedno organizované zaměstnání svým vychovatelem.

Aktivity pro žáky se SVP se ve struktuře a obsahu hlavních cílů nebudou výrazněji lišit od činností určených pro ostatní žáky. Rozdíly budou především v nastavení mírnějšího standardu cílů ve výchovném programu pro tuto kategorii žáků a ve strategiích vychovatele k dosahování klíčových kompetencí žáků, ve kterých převažují tyto prvky:

- individuální přístup ke stanovování výchovných cílů i hodnocení u konkrétních žáků s ohledem na jejich potřeby, závažnost postižení nebo znevýhodnění s použitím vyrovnávacích opatření (tj. speciálních metod, prostředků, příp. pomůcek nebo organizačních opatření);
- průběh výchovy založený na průběžné diagnostice a realizovaný prostřednictvím individuálních výchovných plánů v případech, že selhávají běžné metody, chování žáka se vymyká standardům;
- důkladná znalost rodinných poměrů žáka, úzká spolupráce se zákonnými zástupci, příp. institucemi ochrany dětí a školou;
- účinná motivace žáků k aktivnímu využívání svých práv, plnění povinností a k účasti na neformálním vzdělávání v DM;
- všestranná podpora žáků ze strany vychovatele.

2.7.3. Mezi obsahové priority ve vzdělávání žáků se SVP patří:

- rozvoj jejich sociálních dovedností (zejména slušného chování k druhým), začlenění a spolupráce ve skupině (týmu) a budování přívětivé skupinové atmosféry;
- zaměřenost na budování pocitů bezpečí, přiměřeného sebevědomí a sebepoznávání a sebehodnocení žáka;
- motivování k učení a vzdělávání a ke školní úspěšnosti prostřednictvím diferencovaného přístupu k žákovi;
- naplnění jejich volného času smysluplnými aktivitami včetně přípravy na vyučování;
- dosažení standardu v oblasti zdravého životního stylu, zejména ve složkách souvisejících se zdravím, hygienou, stravovacími návyky apod.;
- eliminování tendencí k rizikovému chování (tzn. realizovat speciální preventivní programy), příp. aktivně a účinně řešit jeho důsledky ve spolupráci se zákonnými zástupci, školou nebo zařízeními působícími v sekundární a terciární sféře.

2.7.4. Charakteristika a organizace činnosti žáků mimořádně nadaných

Jedná se o talentované jedince se zaměřením na sport, hru na hudební nástroj, výtvarné činnosti, kteří svému osobnímu zájmu věnují podstatnou část svého volného času.

Žákům je umožněno docházet nebo dojíždět do příslušných zařízení bez ohledu na režim dne a vycházky, které určuje VŘ DM. U nezletilých žáků je vyžadován, z důvodu bezpečnosti, souhlas zákonného zástupce.

V době přítomnosti je jejich hlavním úkolem a cílem příprava na vyučování.

3. Charakteristika a účel plánu činnosti

3.1. Plán činnosti (příloha č. 1) je souhrn konkrétních výchovných či vzdělávacích aktivit v domově mládeže, které budou realizovány v daném školním roce a které směřují k rozvoji vytyčených žákovských kompetencí. Některé aktivity se mohou cyklicky každoročně opakovat, jiné mohou být realizovány průběžně během roku.

3.2. Je otevřeným programem, který může vychovatel dotvářet dle svých schopností, vědomostí a dovedností a v jednotlivých oblastech ho nezbytně upravovat podle zralosti a potřeb žáků (individuální přístup). Vychovatel dále může kreativně reagovat na změny podmínek a může propojovat a přesouvat jednotlivé činnosti.

3.3. Je podkladem (osnovou) pro plánování výchovné činnosti vychovatele a výchovné skupiny.

Kapitola III. Podmínky, hlavní úkoly a záměry k realizaci ŠVP

1. V oblasti řízení a personální práce

1.1. Další vzdělávání pedagogických pracovníků cíleně zaměřit na:

- prohlubování vědomostí v pedagogických vědních oborech s důrazem na získávání nových poznatků a znalost účinných metod a forem výchovy žáků;
- metodiku sociálního učení a prevenci rizikového chování mládeže;
- metodiku práce vychovatele v oblasti řízení pedagogického procesu a práce s obsahem výchovy a vzdělávání;
- obsah a formy atraktivních oborů zájmové činnosti ve všech jejích oblastech.

1.2. Vést vychovatele k upevňování základů vychovatelského "řemesla" (empatie, důslednost, vyžadování plnění povinností žáky, zajištění jejich bezpečnosti apod.), k přemýšlení o své práci a k inovacím. Podněcovat osobní a odborný rozvoj pedagogických pracovníků využíváním kritérií pro jejich odměňování a formulováním programů rozvoje (specifických cílů) jednotlivých pracovišť.

1.3. Zkvalitnit výslednost práce a plánování činnosti metodických sdružení sociální prevence a zájmové činnosti.

1.4. Využívat v zájmu rozšíření nabídky volnočasových aktivit žáků ve speciálních oborech zájmové činnosti nebo prevence externí spolupracovníky.

2. V oblasti obsahu a organizace vzdělávání a výchovy

2.1. Vést a organizovat moderní a žáky žádané obory zájmové činnosti, zaměřit se na činnosti směřující k naplnění cíle orientovat žáka v oboru, odbornosti a v rozvíjení možností spontánního využívání volného času smysluplnými činnostmi, zejména v oborech společensko-vědních, přírodovědných, tělovýchovných a oborech využívajících informačních technologií.

2.2. Realizovat všechny úkoly prevence rizikového chování žáků, každoročně je upřesňovat v Minimálním preventivním programu. Organizací a realizací skupinových programů na tomto úseku práce jsou pověřena metodická sdružení sociální prevence na všech pracovištích, jejichž činnost koordinuje metodické sdružení DM. Obdobně je organizována i volnočasová náplň žáků zajišťovaná metodickými sdruženími zájmové činnosti.

2.3. Nadále přizpůsobovat obsah vnitřního řádu DM výchovným prioritám, zejména v oblasti výchovy demokratického občana a socializace žáka jako prostředků socializace i prevence rizikového chování žáků.

3. V oblasti materiálně technického rozvoje a ekonomického zajištění činnosti

3.1. Hlavní úsilí zaměřit a finanční prostředky prioritně investovat do nábytku a vybavení ložnic žáků a sociálního zázemí s cílem zajistit všem žákům účelné, estetické, hygienické, a tím i výchovné prostředí.

3.2. Průběžně modernizovat materiálně technickou základnu a prostorové podmínky pro zájmové, spontánní a odpočinkové aktivity.

3.3. Předpokladem kvalitní vzdělávací práce je dobré ekonomické řízení a finanční zajištění služeb a pedagogické činnosti DM.

4. V oblasti bezpečnosti a ochrany žáků

4.1. Budovy jsou z hlediska protipožární bezpečnosti zařazeny do kategorie objektů se zvýšeným požárním nebezpečím a z hlediska rizik bezpečnosti a ochrany zdraví žáků i zaměstnanců patří mezi méně riziková.

4.2. Hlavním úkolem DM je zajistit seznámení žáků se všemi riziky, opatřeními k jejich eliminaci a způsobem řešení poškození zdraví. K tomu organizují vychovatelé na úvod školního roku, v pololetí, příp. i dle aktuální situace poučení, o němž je sepsán záznam. Poučení jsou před činností účastníci akcí, kde je zvýšené riziko poškození zdraví (tělovýchovná činnost, přesuny ap.). Povinností zejména pedagogických pracovníků je kontrolovat dodržování zásad bezpečného chování, příp. vyvozovat důsledky z jejich porušování, a ověřovat jejich znalost.

4.3. V DM je realizován dohled nad nezletilými žáky 24 hodin denně.

5. V oblasti spolupráce se zákonnými zástupci žáků a školou

5.1. Účinnost všech záměrů je vyšší, pokud jsou podpořena zákonnými zástupci či osobami žákům blízkými. Nezbytností je spolupráce s nimi při hodnocení chování žáků a při realizaci výchovných opatření.

5.2. Pro realizaci ŠVP je klíčové nastavení způsobu spolupráce a vzájemné informovanosti se školou.

Kapitola IV. – Hodnocení žáků a autoevaluace DM

1. Hodnocení žáků

1.1. Pravidla pro hodnocení žáků

1.1.1. Písemná souhrnná informace se poskytuje zákonným zástupcům nezletilých žáků na jejich vyžádání, obsahuje hodnocení žáka s přihlédnutím ke všem podmínkám a osobnostním předpokladům:

a) úroveň adaptace (v kolektivu, výchovné skupině, DM), chování a případné změny v chování, akceptace přijatých a dohodnutých pravidel či opatření, způsob řešení problémů, sociální a komunikativní dovednosti, schopnost spolupráce, přístup ke zdravému způsobu života, způsob využití volného času, dodržování režimu dne atd.,

b) v případě nezletilých žáků s výchovnými problémy se zasílají zákonným zástupcům sdělení o uložení výchovného opatření. Se zletilými žáky jsou tato opatření projednána individuálně. Rodičům zletilých žáků se oznamují pouze výchovná opatření s právními důsledky.

1.1.2. Hodnocení skupiny

Hodnocení plánů činnosti výchovné skupiny je prováděno pravidelně 1x měsíčně, vždy po uplynutí příslušného měsíce během schůzky výchovné skupiny (osobní plán, jeho naplnění, úspěšnost či neúspěšnost, činnost skupiny a její posun s přihlédnutím ke všem podmínkám a osobnostním předpokladům členů výchovné skupiny).

1.2. Cíle hodnocení

- výchovné využití výsledků hodnocení, podpora pozitivních stránek osobnosti;
- dosažení relativní shody v náhledu na osobnost žáka, nalezení východisek pro pokračování výchovného procesu, dělba cílů a úkolů mezi vychovatelem a žákem (motivace k sebevýchově).

1.3. Zásady hodnocení

- veřejná, předem známá kritéria hodnocení žáka;
- dialog mezi vychovatelem a žákem, prostor pro jeho sebehodnocení;
- otevřenost a objektivnost hodnocení založeného na důkladném poznání rysů osobnosti žáka, včetně možnosti opravných prostředků pro žáka;
- vzájemná spolupráce mezi vychovateli;
- případné využití diagnostických informací jako podklad pro souhrnné hodnocení;
- spolupráce se zákonnými zástupci, školou, okolím žáka.

1.4. Kritéria hodnocení

- východiskem pro hodnocení stavu vychovatelnosti konkrétního žáka je výchovný program, který upřesňuje kompetence (cílový stav vychovatelnosti) pro danou kategorii žáků s přihlédnutím ke všem podmínkám a osobnostním předpokladům.

2. Autoevaluace

2.1. Oblasti a cíle autoevaluace

- podmínky k výchově a vzdělávání – demografické, personální, bezpečnostní a hygienické, ekonomické a materiálně technické podmínky;
- průběh výchovy; obsah, formy a metody práce; podíl žáků na činnosti a rozhodování;
- míra naplňování kompetencí s ohledem na individuální zralost žáka, účinnost výchovných metod, výsledky v zájmové činnosti, zapojení žáků do organizování života v DM;
- podpora DM žáků, spolupráce se zákonnými zástupci, psychosociální klima; vliv vzájemných vztahů školy, žáků, zákonných zástupců a dalších osob na vzdělávání;
- vedení a řízení DM, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků;
- úroveň výsledků práce DM vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům – srovnání podmínek a výsledků.

2.2. Kritéria autoevaluace

- spokojenost žáků a zákonných zástupců;
- podmínky a průběh vzdělávání;
- výsledky vzdělávání a výchovy žáků, míra adaptace na podmínky života v DM;
- pozitivní psychosociální klima projevující se ve vyvážených vztazích mezi všemi účastníky výchovného procesu (žák, DM, škola, rodič, pedagog atd.);
- řízení DM, kvalita personální práce, pracovní spokojenost zaměstnanců;
- zlepšování materiálně technických podmínek.

2.3. Zdroje autoevaluace

- výsledky případných dotazníkových šetření mezi žáky;
- hodnocení činnosti zařízení a zaměstnanců;
- využití výsledků hodnocení výchovných skupin, udělená výchovná opatření;
- náměty, připomínky a stížnosti rodičů;
- zprávy kontrolních a inspekčních orgánů.

2.4. Časové rozvržení autoevaulační činnosti

Po ukončení školního roku zpracovává vedoucí vychovatelka ve spolupráci s vychovateli.